

Các yếu tố ảnh hưởng tới giáo dục tính kỷ luật thông qua hoạt động tự quản cho sinh viên k59 Trường Đại học Kỹ thuật Công nghiệp khi tham gia học tập tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Đào Xuân Trường*

*Trung tá, Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Received: 08/3/2024; Accepted: 14/3/2024; Published: 14/4/2024

Abstract: K59 students of the University of Industrial Technology participate in learning and training at the Center for a period of 4 weeks, with a student flow of over 1,200 students, most of whom are male students, so the education of self-control for them will have many benefits. certain difficulties compared to students of other member schools of Thai Nguyen University when studying at the Center.

Keywords: Factors, affecting

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh toàn cầu hóa, mỗi SV bên cạnh việc phải đáp ứng về mặt kiến thức chuyên môn còn phải hội tụ những phẩm chất tốt đẹp, không ngừng rèn luyện bản thân, học hỏi và trao đổi kinh nghiệm. Vì vậy vai trò của giáo dục TKL cho SV thông qua hoạt động tự quản là rất quan trọng trong việc định hướng, xây dựng mô hình học tập và rèn luyện hiệu quả nhằm nâng cao chất lượng GDQP&AN được tốt nhất. Nhiều kế hoạch được đưa ra và không ngừng cải tiến thay đổi, trong đó giải pháp được cho là tối ưu nhất trong giáo dục TKL cho SV tại Trung tâm chính là thiết lập mô hình hoạt động tự quản nhằm góp nâng cao chất lượng, hiệu quả phong trào học tập tốt, rèn luyện tốt tại Trung tâm. Mô hình này đang được nhiều nhà trường quan tâm áp dụng với SV hiện nay trong tổ chức dạy - học nói chung và trong giáo dục TKL nói riêng. Với những đặc thù nhất định, hoạt động tự quản đang dần chứng minh hiệu quả mà nó mang lại trong giáo dục TKL cho SV tại các cơ sở giáo dục.

Có thể nói hoạt động tự quản là một ví dụ cụ thể trong việc phát huy quyền làm chủ của công dân. SV được quyền quản lý những vấn đề của tập thể, của cá nhân trong phạm vi cho phép và thiết lập bởi hàng rào kỷ luật, kỷ cương của nhà trường cũng như các quy định của Trung tâm. Đây là một yếu tố quan trọng, giúp SV hiểu rõ thế nào là tự do - kỷ luật, phát huy quyền làm chủ của mỗi SV, giúp SV có nhận thức đúng đắn hơn trong việc tự giác chấp hành các qui định của Trung tâm. Đồng thời, các cá nhân trong một lớp học sẽ nhận thức rõ ràng hơn về

các mục tiêu của tập thể, của bản thân và quan tâm hơn đến những kết quả sẽ đạt được nếu như họ tham gia vào việc ban hành các kế hoạch, chương trình hành động có liên quan tới các mục tiêu này và tự mình thực hiện chúng dưới sự giám sát của tập thể. Bằng những hoạt động cụ thể, thiết thực trên, SV hiểu được trách nhiệm từ những quyết định của bản thân, của tập thể. Từ đó, đặt lợi ích của tập thể lên trên cá nhân, chống lại chủ nghĩa cá nhân tiêu cực, biết tự mình điều chỉnh hành vi của mình phù hợp với những quy tắc chung của tập thể và quy định của Trung tâm. SV K59 Trường ĐH Kỹ Thuật Công nghiệp khi vào tham gia học tập rèn luyện tại Trung tâm trong thời gian 4 tuần, với lưu lượng SV trên 1200 SV đa số là SV nam do vậy việc giáo dục TKL cho các em sẽ có những khó khăn nhất định so với SV các trường thành viên khác của ĐH Thái Nguyên khi tham gia học tập tại Trung tâm.

2. Các yếu tố ảnh hưởng đến giáo dục tính kỷ luật thông qua hoạt động tự quản cho sinh viên K59 Trường ĐH Kỹ Thuật Công Nghiệp khi tham gia học tập tại Trung Tâm.

2.1. Yếu tố chủ quan

- Nhận thức về lối sống của SV hiện nay

Nhận thức về lối sống của SV có tính chất quyết định đến hành vi của mỗi cá nhân và bộc lộ rõ lối sống của họ. Người có nhận thức đúng về lối sống sẽ là tiền đề để có cách ứng xử phù hợp với chuẩn mực đạo đức, pháp luật và có ích cho cộng đồng và xã hội, xây dựng được mối quan hệ giữa con người với con người, con người với môi trường sống. Ngược lại người có nhận thức không đúng sẽ có lối sống

buông thả, ích kỷ, sẽ có cách cư xử trái với đạo lý, gây phiền hà cho cộng đồng và xã hội thậm chí sa vào tệ nạn xã hội và phạm pháp.

Nhận thức về lối sống đối với mỗi con người là cả một quá trình và phụ thuộc rất nhiều vào sự giáo dục lối sống, sự tự rèn luyện của bản thân cũng như thực tiễn đang diễn ra trong cuộc sống. Đối với SV K59 Trường ĐH Kỹ Thuật Công Nghiệp khi tham gia học chương trình GDQP&AN, nhận thức về lối sống của các em ngày càng hoàn thiện hơn vì từ khi bước chân vào môi trường giáo dục mang đặc thù quân đội sẽ giúp các em trưởng thành rất nhiều nếu được giáo dục đầy đủ và toàn diện. Tuy nhiên, nhận thức về lối sống ảnh hưởng không nhỏ đến việc quản lý SV nội trú.

- *Sự tự rèn luyện của SV.*

Sự tự rèn luyện của SV là vô cùng quan trọng, đặc biệt là trong điều kiện sống của SV khi xa gia đình, ít chịu sự quản lý trực tiếp của gia đình, lại thường xuyên đối mặt với những cám dỗ của xã hội.

SV có bản lĩnh là những người có sự tự rèn luyện để có được lối sống đẹp, không bị ảnh hưởng xấu của những tác động bên ngoài, không vướng vào tệ nạn xã hội. Họ sẽ nhanh chóng thích nghi với hoàn cảnh sống mới, hòa nhập với hoạt động chung trong nhà trường và dần trưởng thành. Ngược lại, chỉ cần thiếu sự tu dưỡng, rèn luyện mình trong lối sống thì SV dễ mắc phải những sai sót làm ảnh hưởng tới quá trình học tập, tới sự nghiệp của mình.

-*Thói quen:* SV Đh Thái Nguyên nói chung cũng như SV Đh Kỹ Thuật Công Nghiệp phần lớn là con em các tỉnh thành vùng trung du và miền núi phía Bắc, có các hoàn cảnh sống khác hẳn với lối sống và hoạt động của các thành phố lớn. Những thói quen của mỗi người thường đã được hình thành nếp sống. Những thói quen nào phù hợp với điều kiện sống mới thì cần duy trì và phát huy (tập thể dục, chơi thể thao, làm sạch môi trường sống...); ngược lại, những thói quen không phù hợp thì cần phải điều chỉnh, hạn chế và sửa đổi (làm việc tùy tiện không giờ giấc, thiếu kế hoạch, đi lại tùy hứng không theo luật giao thông...). Những thói quen tốt cũng là một điều kiện để hình thành lối sống đẹp.

Chính thói quen của SV cũng ảnh hưởng không nhỏ đến công tác giáo dục kỷ luật cho SV khi tham gia học tập tại Trung tâm. Bởi vì thói quen và hành động đã được hình thành không dễ dàng để thay đổi được. Nếu SV có thói quen tốt thì việc quản lý, giáo dục kỷ luật gặp nhiều thuận lợi. Ngược lại, nếu

SV có thói quen chưa tốt sẽ ảnh hưởng rất lớn đến hiệu quả giáo dục kỷ luật cho SV của Trung tâm GDQP&AN Đh Thái Nguyên.

Trình độ của cán bộ làm công tác giáo dục kỷ luật: Con người là một trong những yếu tố quyết định đến chất lượng giáo dục và đào tạo. Để cho việc giáo dục kỷ luật SV đạt hiệu quả thì trước hết cán bộ, nhân viên, SV trong Trung tâm phải có nhận thức đúng **đến về ý nghĩa và tầm quan trọng của công tác giáo dục kỷ luật.**

Cán bộ làm công tác giáo dục cần làm tốt việc lập kế hoạch, triển khai thực hiện kế hoạch, đánh giá việc thực hiện kế hoạch chấp hành kỷ luật của SV. Đồng thời cán bộ làm công tác giáo dục kỷ luật cần phải không ngừng học tập, nâng cao trình độ chuyên môn.

Cán bộ quản lý SV là người trực tiếp giáo dục kỷ luật cho SV, do vậy đòi hỏi cán bộ quản lý SV không chỉ làm tốt chức năng, nhiệm vụ của mình mà cần phải biết phát huy các lực lượng giáo dục khác trong Trung tâm như: GV, SV, tổ chức Đoàn, tập thể lớp.

2.2. *Yếu tố khách quan*

Đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước: Những năm qua cùng với những thành tựu vượt bậc của công cuộc đổi mới đất nước, công tác quốc phòng, an ninh của nước ta luôn được Đảng và Nhà nước, nhân dân chăm lo xây dựng, củng cố. Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI khẳng định: *“Tăng cường, củng cố GDQP&AN là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên của Đảng, Nhà nước và toàn dân”* [14]. Tư duy mới của Đảng ta về xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân trong giai đoạn hiện nay được thể hiện rõ ở việc tăng cường bồi dưỡng kiến thức GDQP&AN, làm cho mọi người hiểu rõ những thách thức lớn tác động trực tiếp đến nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Công tác quốc phòng và an ninh được quan tâm đào tạo và giáo dục cho SV còn thể hiện chủ trương đúng đắn của Đảng và Nhà nước ta, góp phần nâng cao vị thế chính trị, quân sự của nước ta đối với các nước trong khu vực và bạn bè quốc tế.

Hiện nay Luật Giáo dục quốc phòng, an ninh của Bộ GD&ĐT đã ban hành quy chế tổ chức hoạt động của Trung tâm GDQP&AN và cũng đã ban hành Thông tư về chương trình, quy chế đánh giá kết quả GDQP&AN đối với SV... Đây là điều kiện thuận lợi để Trung tâm GDQP&AN Đh Thái Nguyên thực hiện tốt công tác giáo dục kỷ luật cho SV.

-*Sự tác động của điều kiện kinh tế - xã hội đối*

với việc giáo dục kỹ luật: Đất nước ta hiện nay đang trong công cuộc đổi mới, đất nước có nhiều thay đổi quan trọng: chính trị ổn định, kinh tế có những bước tăng trưởng nhất định, văn hóa xã hội có tiến bộ trên nhiều mặt, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân được nâng cao... Điều kiện kinh tế, xã hội thuận lợi tạo điều kiện cho sự phát triển của giáo dục và đào tạo. Đầu tư cho giáo dục không ngừng được tăng lên, điều kiện sống và học tập của SV không ngừng được cải thiện. Tuy nhiên, do mặt trái của kinh tế thị trường kéo theo một loạt những tệ nạn nảy sinh: nạn cờ bạc, lô đề, rượu chè, ma túy, mại dâm... trong xã hội đang hình thành lối sống chạy theo đồng tiền khiến mối quan hệ gắn bó giữa những người thân trong gia đình, giữa cá nhân với cá nhân, giữa cộng đồng với cá nhân ngày càng giảm, các cá nhân có xu hướng sống biệt lập, chỉ biết mình... Điều đó ảnh hưởng rất lớn đến thế hệ trẻ nói chung và SV trong các trường Trung cấp, Cao đẳng, Đại học Thái Nguyên nói riêng.

Đất nước mở cửa hội nhập kéo theo những biến động về hệ thống các giá trị truyền thống về đạo đức, về bản sắc văn hóa với sự du nhập của nhiều luồng văn hóa. Thế hệ trẻ khó xác định được đâu là những tinh hoa văn hóa cần phải tiếp thu và với sức đề kháng còn yếu khiến những luồng văn hóa ngoại lai rất dễ xâm nhập.

Toàn bộ điều kiện kinh tế - xã hội với những mặt tích cực và tiêu cực của nó đang từng ngày, từng giờ ảnh hưởng trực tiếp và gián tiếp đến SV khi tham gia học tập tại Trung tâm. Trung tâm GDQP&AN là cơ sở GD&ĐT, là một bộ phận của xã hội, do đó tất yếu phải chịu sự chi phối tác động nhiều chiều từ xã hội... những biểu hiện tiêu cực đó tất yếu sẽ tác động, chi phối đến tâm tư, tình cảm, nguyện vọng, động cơ học tập, chấp hành kỷ luật của SV.

Quy mô đào tạo của trường Đại học Thái Nguyên: Trong những năm gần đây quy mô đào tạo của các trường Đại học là thành viên của ĐH Thái Nguyên lớn, trong khi các điều kiện để đáp ứng nhu cầu dạy và học thì chưa đáp ứng. Điều này ảnh hưởng không nhỏ đến công tác giáo dục kỹ luật cho SV tại Trung tâm GDQP&AN ĐH Thái Nguyên.

Các phong trào hoạt động chung: Sự hình thành và phát huy lối sống tốt đẹp của SV K59 Trường ĐH Kỹ Thuật Công Nghiệp khi tham gia học tập chương trình GDQP&AN không thể tách rời các hoạt động chung và tập trung, nhất là các phong trào, các cuộc vận động mang tính quần chúng, tính xã hội cao

(phong trào Thanh niên tình nguyện, Hiến máu nhân đạo, giữ gìn môi trường xanh, sạch, đẹp...).

3. Kết luận

Kỷ luật nói chung và kỷ luật học tập trong nhà trường nói riêng là một trong những yếu tố quan trọng để tạo ra sự ổn định, trật tự, sự thống nhất cao và vẻ đẹp văn hóa của mỗi nhà trường. Vì vậy giáo dục tính kỷ luật cho người học là nhiệm vụ cơ bản của các nhà trường nói chung, trong đó có Trung tâm GDQP&AN nói riêng. Muốn giáo dục tính kỷ luật cho người học, cần xác định rõ ràng, đúng đắn mục tiêu, xác định nội dung, lựa chọn phương pháp, hình thức giáo dục cho phù hợp, nhất là các yếu tố ảnh hưởng đến giáo dục tính kỷ luật thông qua hoạt động tự quản cho sinh viên tại Trung tâm để rồi đưa ra các biện pháp phù hợp nhất, hiệu quả nhất.

Cần giáo dục tính kỷ luật cho SV, bởi vì, tính kỷ luật là một trong những yếu tố quan trọng để tạo ra sự ổn định, trật tự, sự thống nhất cao và vẻ đẹp văn hóa của mỗi nhà trường. Việc xây dựng nhà trường kỷ cương, tình thương, trách nhiệm được xem là một trong những nhân tố hàng đầu đảm bảo thành công cho mọi hoạt động của nhà trường và sự phát triển của mỗi nhân cách SV trong nhà trường đó. Nếu thiếu đi yếu tố kỷ luật thì chắc chắn nhà trường không còn là một môi trường giáo dục đào tạo nên những con người, những công dân chân chính của xã hội" nhất là môi trường Trung Tâm GDQP&AN ĐH Thái Nguyên.

Tài liệu tham khảo

1. Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh - năm 2013.
2. Phạm Đình Hòa (2008), *Hệ thống biện pháp giáo dục kỷ luật cho học viên văn hóa nghệ thuật trong quân đội*, Luận án tiến sĩ giáo dục, Học viện Chính trị quân sự, Hà Nội.
3. Phạm Minh Thu (2004), *Sử dụng tổng hợp các phương pháp giáo dục thói quen hành vi kỷ luật cho học viên sĩ quan ở các trường đại học quân sự*, Luận án tiến sĩ Giáo dục học. Học viện Chính trị quân sự, Hà Nội.
4. Trần Hoàng Tinh (2019), *Quản lý giáo dục TKL cho SV tại Trung tâm GDQP&AN*, Luận án Tiến sĩ Quản lý giáo dục, Trường ĐH Sư Phạm Thái Nguyên
5. Vũ Thị Hương Lý (2013), *Giáo dục tính kỷ luật học tập cho SV cao đẳng sư phạm trong đào tạo theo học chế tín chỉ*, Luận án tiến sĩ lý luận và lịch sử giáo dục.